

Το ορθό και το εσφαλμένο στην αξιολόγηση των μαθητών...

Γεώργιος Τσίτας
ΠΜΣ «ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ» (ΠΔΑΕ)
Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση

Σφάλματα - Πλάνες στην εκπαιδευτική αξιολόγηση

Στη συνάντηση αυτή εστιάζουμε στις πλάνες και τα σφάλματα που υποπίπτουμε, επειδή...

«οι αξιολογητές οφείλουν κατά την άσκηση της αξιολόγησης να έχουν συναίσθηση του υποκειμενισμού τους και των σφαλμάτων – πλανών στα οποία μπορεί να υποπίπτουν και τα οποία επηρεάζουν παραμορφωτικά την κρίση και την εκτίμησή τους» (Καψάλης & Χανιωτάκης, 2015:137).

Διαφορές βαθμολογίας 5 διορθωτών σε 20βαθμιαία κλίμακα.

Μαθήματα	Μέση διαφορά	Συχνότερη διαφορά	Μέγιστη διαφορά
Έκθεση	3,29	6-7	13
Λατινικά	2,97	5	12
Αγγλικά	2,24	4	9
Μαθηματικά	2,05	4	9
Φιλοσοφία	3,36	5-7	12
Φυσική	1,88	4	8

Σφάλματα - Πλάνες στην εκπαιδευτική αξιολόγηση

Πώς μπορεί να ομαδοποιηθούν –
κατηγοριοποιηθούν τα εκάστοτε σφάλματα ή
πλάνες;

1. Με κριτήριο διάφορα
τεχνικής φύσεως
ζητήματα: π.χ.
ανταποκρίνεται η αξιολόγηση
στους αρχικούς στόχους, είναι
ορθά διατυπωμένες οι
ερωτήσεις που τίθενται;

2. Με κριτήριο τις **στάσεις**
και τις **συμπεριφορές** που
εκδηλώνουμε ως αξιολογητές.
Εδώ, το υπόβαθρο είναι συχνά
ψυχολογικό.

Θέλουμε να εστιάσουμε...

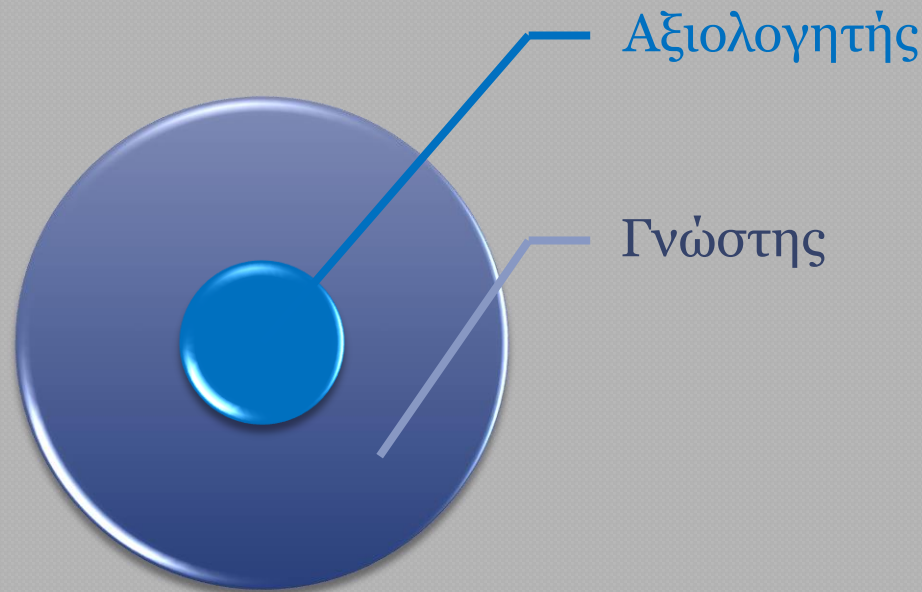
στο ποιες είναι
οι «καλές»
ερωτήσεις,

στο ποιες
έχουν τρωτά
σημεία,
και...

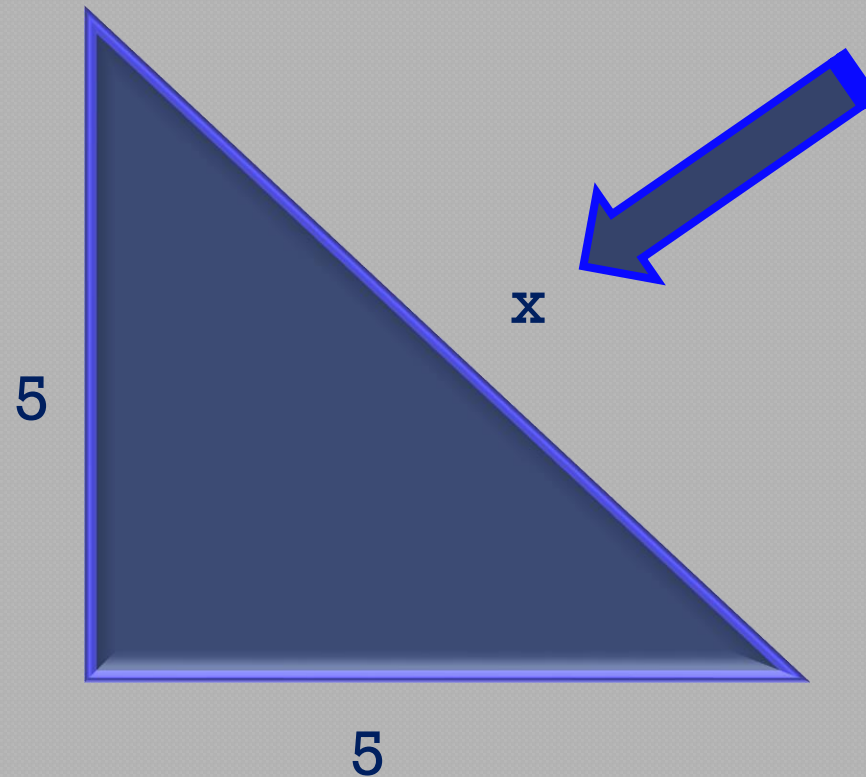
...στους
τρόπους
ελέγχου και
διόρθωσής
τους.

Ποια είναι η βασική «σύγχυση»;

Ο γνώστης ενός αντικειμένου θεωρείται
αυτονόητα και εξίσου καλός αξιολογητής του.

Η σημασία της διατύπωσης...

- Βρείτε το x
ή μήπως
- Υπολογίστε το x ;

5

Κλίνω τον Παρατατικό του "ἐγὼ παίζω"
ἐγὼ παρατατικῶ
εἶσ παρατατικῆς
αὐτός παρατατικῆ
ἐμεῖς παρατατικῶν
ἐσοῦσ παρατατικῆς
αὐτοὶ παρατατικῶν

taexciola.gr

Μπράβο μου! Ἔξω να κλίνω τον Παρατατικό!

Δευτέρα 15 Σεπτεμβρίου 1997

NO:

Date:

Θέμα: Πως πέρασες το καλοκαίρι;

Καλά

~~Τrixos To Astoria~~ ✓ 10'

Το λακωνίζειν εστί φιλοσοφείν!

Μπορεί να «διορθωθεί» η παραδοσιακού τύπου αξιολόγηση;

1. Αντί του 1^{ου} δεκάλεπτου προτείνεται η συνεχής αξιολόγηση και η (περισσότερο ανατροφοδοτική) αξιολόγηση του τέλους της διδακτικής ώρας. Επαρκεί πάντοτε ο χρόνος;

2. Συχνά και σύντομα τεστ. Μπορεί αυτό να γίνεται σε όλα τα μαθήματα χωρίς το σχολείο να μοιάζει με εξεταστικό κέντρο;

3. Εκτενέστερα επαναληπτικά διαγωνίσματα με ποικιλία εξεταστικών τεχνικών.

4. Εργασίες. Ποιος και πού κάνει τις εργασίες; Ποιος ο ρόλος της Τεχνητής Νοημοσύνης;

Μπορεί να «διορθωθεί» η παραδοσιακού τύπου αξιολόγηση;

5. Χρήση διαβαθμισμένων κριτηρίων (ρουμπρίκα) προς άρση υποκειμενικότητας...
ή μήπως ενίσχυσή της στα μάτια των παιδιών;

6. Κατάργηση ή αναπροσαρμογή των κλιμάκων βαθμολόγησης (π.χ. Α,Β,Γ ή **fail – pass**, αντί της εικοσαβαθμιαίας). Κάποιες φορές δημιουργεί περισσότερα προβλήματα από εκείνα που επιλύει!

7. Χρήση δοκιμίου αναφοράς (πρότυπο ή καθοδηγητικό δοκίμιο) ή και υποδειγμάτων (προβαθμολογημένα γραπτά).

8. Πολλαπλή διόρθωση (π.χ. Πανελλαδικές). Είναι εφικτό σε επίπεδο τάξης;

9. Επιμόρφωση – εκπαίδευση αξιολογητών.

Πόσα στοιχεία μπορεί να ελέγξει κάθε ερώτηση;

Στην πλειονότητα των περιπτώσεων κυρίως ή μόνο ένα ζήτημα... (αυτό θα βρει κανείς βιβλιογραφικά ως οδηγία)...

Το εύρος, όμως, του ζητήματος παραμένει «ζητούμενο»! Πόσο γενικό θα πρέπει να είναι ένα ερώτημα; Αν είναι πολύ ειδικό, ενισχύει την απομνημόνευση. Αν είναι πολύ γενικό, καταντά ασαφές.

ΕΡ: Τι γνωρίζετε για την έρημο Σαχάρα;

ΑΠ: Στην έρημο Σαχάρα έχει ερημιά. Δεν υπάρχει ψυχή.

ΕΡ: Σε πόσα τετραγωνικά χιλιόμετρα εκτείνεται η Σαχάρα;

ΑΠ: Σε περισσότερα από κάθε άλλη έρημο!

Ορθές και λανθασμένες διατυπώσεις

- Πόση έμφαση μπορούμε να δίνουμε σε ασήμαντες λεπτομέρειες;
Στην ιστορία, οι ημερομηνίες είναι συχνά πολύ σημαντικές.

Π.χ. ✓ Τα γερμανικά στρατεύματα εισέβαλαν στην Αθήνα στις:

A) 27 Απριλίου 1941

B) 27 Μαΐου 1941

Γ) 28 Οκτωβρίου 1940.

Στη Λογοτεχνία όμως;

× Ο Κωνσταντίνος Παλαμάς πέθανε:

A) 29 Φεβρουαρίου 1943

B) 27 Μαρτίου 1933

Γ) 27 Φεβρουαρίου 1943

Αποφυγή έμφασης σε αχρείαστες λεπτομέρειες...
και σε λέξεις όπως π.χ. πάντα ή ποτέ.

Ορθές και λανθασμένες διατυπώσεις

✗ Δώστε τον ορισμό της κεντρομόλου δύναμης.

✓ Ένα αυτοκίνητο κινείται με σταθερή ταχύτητα σε κυκλική πορεία. Ποια δύναμη διατηρεί το αυτοκίνητο στην κυκλική τροχιά και πώς σχετίζεται η κατεύθυνση αυτής της δύναμης με την ταχύτητα του αυτοκινήτου; Εξήγησε τον ρόλο αυτής της δύναμης και τι θα συνέβαινε αν σταματούσε να ασκείται.

Αντί για ορισμούς προτείνεται να συντίθενται πρωτότυπες ερωτήσεις, με προσοχή στην ακρίβεια του ζητούμενου και στις τυχόν χρησιμοποιούμενες πηγές, εικόνες ή σχήματα.

Ορθές και λανθασμένες διατυπώσεις

✓ Εξήγησε τη σημασία των λέξεων "μεθοδευμένος" και "παραπλανητικός", συντάσσοντας μία παράγραφο που να περιγράφει πώς η χρήση αυτών των στρατηγικών μπορεί να επηρεάσει την κριτική σκέψη ενός ατόμου.

✗ Εξήγησε διεξοδικώς το βαθύτερο νόημα της εντολής «Ου ψευδομαρτυρήσεις κατά του πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδή», δικαιολογώντας τους λόγους για τους οποίους μία τέτοια συμπεριφορά δεν συνάδει με έναν άνθρωπο που ενστερνίζεται το χριστιανικό δόγμα.

Η διατύπωση των ερωτήσεων συνιστάται να είναι απλή, εκτός εάν εξετάζεται το λεξιλόγιο των μαθητών. Επίσης συνιστάται η αποφυγή σχοινοτενών εκφωνήσεων, καθότι εκτός της πιθανής ασάφειας, απαιτούν και αρκετό χρόνο ανάγνωσης.

Ορθές και λανθασμένες διατυπώσεις

Σωστό ή Λάθος

Με τον όρο «ΗΘΙΚΗ» εννοούμε (μόνο) τον κλάδο της φιλοσοφίας.

Δεν επιτρέπονται ερωτήσεις – παγίδες που επιδέχονται περισσότερες της μίας ορθές ή λανθασμένες απαντήσεις. Οι ερωτήσεις – παγίδες δεν πιστοποιούν ανωτερότητα αλλά αδυναμία του συντάκτη τους.

Ορθές και λανθασμένες διατυπώσεις

1. Η Μαρία και ο Γιώργος ταξίδεψαν με αυτοκίνητο 234 km και 35 ναυτικά μίλια με πλοίο. α) Υπολόγισε πόσα χιλιόμετρα διένυσαν. β) Κατόπιν, διένυσαν με τρένο άλλα 127 km για να φτάσουν στον τελικό προορισμό τους. Πόση ήταν η συνολική απόσταση που κάλυψαν από την αρχή του ταξιδιού τους;
2. Ένα μίλι ισούται περίπου με 1,85 km. Με πόσα χιλιόμετρα ισούνται τα 22 μίλια;

Το περιεχόμενο της κάθε ερώτησης να είναι ανεξάρτητο από το περιεχόμενο άλλων ερωτήσεων, ακόμη κι όταν αναφέρονται σε κοινή πηγή ή σχήμα, ώστε...

A) να μην προδίδουν κάποιες ερωτήσεις τις απαντήσεις άλλων ερωτήσεων,

B) η αστοχία σε ένα (υπο)ερώτημα να μην οδηγεί σε (πλήρη) απώλεια βαθμών άλλου (υπο)ερωτήματος.

Στην παραπάνω περίπτωση ποια θα ήταν κατά την κρίση σας η ενδεικτική συμπεριφορά του αξιολογητή;

Κατά τη γνώμη μου, θα έπρεπε να λέει: *Αν υποθέσουμε ότι το αποτέλεσμα του (α) υποερωτήματος είναι 250km...*

Ορθές και λανθασμένες διατυπώσεις

Ας υποθέσουμε ότι στο βιβλίο της Ιστορίας υπάρχει ο τίτλος «Αίτια και αφορμές του 1^{ου} Παγκοσμίου Πολέμου». Μπορεί αυτό να είναι αυτούσιο ερώτημα σε διαγώνισμα;

Αποφυγή χρήσης αυτούσιου αποσπάσματος, τίτλων ή υπότιτλων από το βιβλίο, γιατί αυτό προωθεί την απομνημόνευση.

Ορθές και λανθασμένες διατυπώσεις

Επιπλέον, συνιστάται:

1. η δυσκολία να είναι διαβαθμισμένη και μάλιστα από τις απλούστερες προς τις δυσκολότερες ερωτήσεις,

2. η κάλυψη μεγάλου εύρους της ύλης (όχι ερωτήσεις εκτός ύλης, όχι εξέταση ενός μόνο σημείου),

3. η προσοχή στις συνθήκες (χρόνος, τόπος, διάρκεια) της εξέτασης, την εξοικείωση με τον τύπο των ερωτήσεων και την ακρίβεια των οδηγιών - όχι σε αιφνιδιασμούς,

4. η προσοχή σε διατυπώσεις που μπορεί να θίγουν τους εξεταζομένους.

Ορθή και λανθασμένη χρήση ερωτήσεων

Οι παραδοσιακού τύπου ερωτήσεις (ανοιχτού τύπου ή ελεύθερης ανάπτυξης), μολονότι παρουσιάζουν αδυναμίες (υποκειμενικότητα, χρόνος εξέτασης, υποτίμηση ατόμων που υστερούν γλωσσικά – ζήτημα εγκυρότητας περιεχομένου), ενδείκνυνται για:

1. ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων,
2. έλεγχο ανώτερων γνωστικών λειτουργιών,
3. διατύπωση κρίσεων ή απόψεων (από πλευράς των αξιολογουμένων),
4. ταχεία διατύπωση ερωτήσεων,
5. διόρθωση με χρονική ευχέρεια,
6. περιπτώσεις που ο αξιολογητής δεν γνωρίζει να συντάσσει ορθά ερωτήσεις κλειστού τύπου (από πλευράς των αξιολογητών).

Συντάσσοντας ερωτήσεις ανοιχτού τύπου: τα SOS, προς αποφυγή αστοχιών...

1. Διατυπώστε με σαφήνεια τι ζητάτε. Θέλετε να απαριθμήσουν, να αναλύσουν, να δικαιολογήσουν ή να κρίνουν;
2. Δώστε κάποιον έστω ενδεικτικό περιορισμό στην έκταση (π.χ. λέξεις ή μία ή δύο παραγράφους)
3. Συνδέστε ευθέως την ερώτηση με κάποια πηγή ή εικόνα αναφοράς.

Π.χ. Με βάση το απόσπασμα της εφημερίδας που σας δίδεται, εντοπίστε δύο παράγοντες που συνδέουν την έκβαση του Α' Παγκοσμίου πολέμου με το ξέσπασμα του Β' παγκοσμίου πολέμου και αναλύστε τη σημασία τους σε δύο παραγράφους,

4. Προσοχή σε ερωτήσεις που μπορεί να θεωρηθούν προσωπικές, συναισθηματικά, θρησκευτικά ή πολιτικά φορτισμένες ή να είναι ακατάλληλες για το μάθημα ή την ηλικία των μαθητών/τριών.

Π.χ. Εξηγήστε με τουλάχιστον τρία επιχειρήματα για ποιους λόγους θα πρέπει να θεωρηθεί διακριτό αδίκημα ή γυναικοκτονία.

Συντάσσοντας ερωτήσεις ανοιχτού τύπου: τα SOS, προς αποφυγή αστοχιών...

5. Προσοχή στη δυνατότητα επιλογής ή στην υποχρεωτικότητα απάντησης όλων των ερωτημάτων, ώστε να εξετάζεται όλη η ύλη και αν είναι αξιόπιστη η αξιολόγηση.
6. Βιβλιογραφικά προτείνεται το «όχι» στην επιλογή, μήπως όμως ο χωρισμός των τμημάτων σε δύο ομάδες θεμάτων, προς αποφυγή π.χ. αντιγραφής, δεν είναι στην πράξη μία παρόμοια πρακτική που ενισχύει τον παράγοντα τύχη;

Συντάσσοντας ερωτήσεις ανοιχτού τύπου: τα SOS, προς αποφυγή αστοχιών...

7. Αντί μιας μεγάλης ερώτησης, διατυπώστε περισσότερες συντομότερης απάντησης ή «σπάστε» το ερώτημα σε υποερωτήματα.

Π.χ. Ένας δρομέας διανύει μία ευθεία απόσταση 100 μέτρων σε 20 δευτερόλεπτα με σταθερή ταχύτητα. Υπολόγισε την ταχύτητα του δρομέα και εξήγησε τη σχέση μεταξύ απόστασης, χρόνου και ταχύτητας. Τι θα συμβεί με την ταχύτητα αν ο δρομέας καλύψει την ίδια απόσταση σε μικρότερο χρόνο; ή μηπως

A) Υπολόγισε την ταχύτητα του δρομέα με δεδομένο ότι διένυσε απόσταση 100 μέτρων σε 20 δευτερόλεπτα. Ποιος τύπος χρησιμοποιείται και πώς εφαρμόζεται σε αυτήν την περίπτωση;

B) Ποια είναι η σχέση μεταξύ απόστασης, χρόνου και ταχύτητας; Εξήγησε πώς συνδέονται μεταξύ τους τα παραπάνω και πώς αλλάζει το ένα, όταν αλλάζει το άλλο.

Γ) Τι θα συμβεί με την ταχύτητα αν ο δρομέας καλύψει την ίδια απόσταση σε μικρότερο χρόνο; Συζήτησε πώς θα επηρεάσει αυτό την ταχύτητά του και εξήγησε το σκεπτικό σου.

Συντάσσοντας ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής: τα SOS, προς αποφυγή αστοχιών...

Κάθετη στοίχιση των απαντήσεων

Π.χ. Ποιος από τους Πατριάρχες είχε 12 γιους;

- A) Ο Αβραάμ
- B) Ο Ισαάκ
- Γ) Ο Ιακώβ
- Δ) Ο Ιωσήφ

Σαφής διατύπωση του ζητούμενου της ερώτησης στο στέλεχος

✘ Οι Πατριάρχες...

- A) έχουν τον βαθμό του επισκόπου.
- B) δεν αναφέρονται στην Παλαιά Διαθήκη
- Γ) είναι δέκα.

✓ Οι Πατριάρχες ως προς τον βαθμό ιερωσύνης:

- A) είναι επίσκοποι
- B) είναι πρεσβύτεροι
- Γ) είναι διάκονοι

Συντάσσοντας ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής: Τα SOS, προς αποφυγή αστοχιών...

Όχι σε περιττά στοιχεία:

Π.χ. Βασικό στοιχείο της εποχής του Ρομαντισμού στη μουσική, που εκτείνεται από το 1827 έως το 1900 και έχει εκπροσώπους σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, είναι:

- A) η πολυφωνία
- B) το συναίσθημα
- Γ) ο αυτοσχεδιασμός

Μεταξύ στελέχους και απαντήσεων, συνιστάται να είναι εκτενές το στέλεχος

✘ Ο Ρομαντισμός:

- A) έχει ως βασικό χαρακτηριστικό την έκφραση συναισθήματος
- B) έχει ως βασικό χαρακτηριστικό την πολυφωνία
- Γ) έχει ως βασικό χαρακτηριστικό τον αυτοσχεδιασμό

Συντάσσοντας ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής: Τα SOS, προς αποφυγή αστοχιών...

Προσοχή στις ερωτήσεις που εξετάζουν απόψεις – η έλλειψη δικαιολόγησης της άποψης επιβάλλει ειδικό χειρισμό ή καλύτερα άλλο τύπο ερώτησης που να μπορεί κάποιος να εξηγήσει τη θέση του:

Π.χ. Ένας εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί τον διαδραστικό πίνακα ως προβολικό μηχάνημα. Πώς θα τον χαρακτηρίζατε ως αξιολογητής;

- A) Εξαιρετικό
- B) Επαρκή
- Γ) Πολύ καλό

Αναδιατύπωση:

Π.χ. Ένας εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί τον διαδραστικό πίνακα ως προβολικό μηχάνημα. Πώς θα έπρεπε να βαθμολογηθεί ως προς αυτό, με κριτήριο την ρουμπρίκα που δίδεται στους αξιολογητές;

- A) Εξαιρετικός
- B) Επαρκής
- Γ) Πολύ καλός

Συντάσσοντας ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής: Τα SOS, προς αποφυγή αστοχιών...

Προσοχή στις αρνήσεις. Οι εξετάσεις ΔΕΝ είναι τηλεπαιχνίδι! Το «ΔΕΝ» καλύτερα να τονίζεται οπτικά (κεφαλαία, έντονη γραφή κτλ) ή να χρησιμοποιείται η λέξη ΕΚΤΟΣ, επίσης με διακριτή γραφή.

Π.χ. Ποιο από τα παρακάτω ΔΕΝ αποτελεί είδος λογισμικού;

- α) Λειτουργικό σύστημα
- β) Επεξεργαστής κειμένου
- γ) Μικροεπεξεργαστής
- δ) Πρόγραμμα περιήγησης στο διαδίκτυο

Αναδιατύπωση:

Π.χ. Όλα τα παρακάτω αποτελούν υλικό (hardware) ΕΚΤΟΣ από ένα.

Επιλέξτε ποιο.

- α) Λειτουργικό σύστημα
- β) Επεξεργαστής κειμένου
- γ) Μικροεπεξεργαστής
- δ) Μητρική πλακέτα

Συντάσσοντας ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής: Τα SOS, προς αποφυγή αστοχιών...

Ακόμη μεγαλύτερη προσοχή - αποφυγή στις διπλές αρνήσεις. Μπορεί να καθιστούν «σπαζοκεφαλιά» το ζητούμενο και οι μαθητές να χάνουν χρόνο στην προσπάθεια αποκωδικοποίησής του.

Π.χ. Ποιο από τα παρακάτω ΔΕΝ σημαίνει ότι ΔΕΝ υπάρχει μόνιμη αποθήκευση δεδομένων;

- α) Σκληρός δίσκος
- β) *Μνήμη RAM*
- γ) SSD
- δ) USB stick

Συντάσσοντας ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής: Τα SOS, προς αποφυγή αστοχιών...

Οι απαντήσεις (παρεμβολές και ορθή απάντηση) πρέπει να τοποθετούνται σε σειρά λογικής ακολουθίας.

Π.χ. Κατά τη διάρκεια της φωτοσύνθεσης, ένα φυτό απορροφά 6 μόρια διοξειδίου του άνθρακα (CO_2) και 6 μόρια νερού (H_2O) για να παραγάγει γλυκόζη και οξυγόνο. Πόσα μόρια οξυγόνου (O_2) παράγονται συνολικά από αυτήν τη διαδικασία;

- ✓ A) 3 μόρια O_2
- B) 6 μόρια O_2
- Γ) 12 μόρια O_2
- Δ) 18 μόρια O_2

- ✗ A) 3 μόρια O_2
- B) 12 μόρια O_2
- Γ) 18 μόρια O_2
- Δ) 6 μόρια O_2

Συντάσσοντας ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής: Τα SOS, προς αποφυγή αστοχιών...

Προσοχή στις Παρεμβολές!!! Τις συντάσσουμε προσεκτικά. Οι παρεμβολές θα πρέπει να είναι εν δυνάμει πιθανές (εξίσου ελκυστικές) και όχι άσχετες ή απίθανες απαντήσεις. Δεν θέλουμε να υπαγορεύουν την απάντηση δια της εις άτοπον απαγωγής ούτε και να δημιουργούν ασάφειες.

Προσέχουμε να μη δημιουργούνται «μοτίβα» στο πού τοποθετείται η ορθή απάντηση μεταξύ των παρεμβολών (π.χ. A, B, A, B, ή προτίμηση στο Γ ή το Δ).

Δεν θέλουμε, τέλος, να διαφέρουν οι απαντήσεις στην έκτασή τους.

Π.χ. Ποιο από τα παρακάτω είναι το κύριο θέμα του διηγήματος "Το Καπλάνι της Βιτρίνας" της Άλκης Ζέη;

A) Η ζωή του Πρωθυπουργού Κωνσταντίνου Μητσοτάκη

B) Η ζωή σε ένα μικρό νησί κατά την περίοδο της δικτατορίας

Γ) Η φιλία ανάμεσα σε έναν άνθρωπο και ένα ζώο

Δ) Η ανακάλυψη ενός μυστηριώδους βιβλίου που αποκαλύπτει ένα καλά κρυμμένο μυστικό των κατοίκων ενός χωριού.

Συντάσσοντας ερωτήσεις συμπλήρωσης: Τα SOS, προς αποφυγή αστοχιών...

1. Επιθυμούμε σύντομες απαντήσεις που να ΜΗΝ επιδέχονται περισσότερες της μίας ορθές απαντήσεις ή να αξιολογούνται ως εξίσου ορθές όλες οι πιθανές απαντήσεις.
2. Προτιμότερο να μην συσσωρεύονται σε μία πρόταση πολλά κενά. Μπορεί να καθίσταται δυσνόητη.
3. Προσέχουμε να μην προδίδεται η απάντηση από γραμματικά στοιχεία (π.χ. άρθρα ή πρόσωπο).

Π.χ. Η βαρύτητα είναι η _____ που ασκείται από τη Γη σε κάθε αντικείμενο και το _____ προς το κέντρο της. (~~Αυτή η δύναμη~~) Εξαρτάται από τη _____ του αντικειμένου και την _____ από την επιφάνεια της Γης. (δύναμη/έγκω μάζα/απόσταση)

Π.χ. Ο Γιώργος είναι τόσο _____ με τα χρήματά του, που αποφεύγει να ξοδεύει ακόμα και για βασικές ανάγκες. Θα πρέπει να είναι αποδεκτό και το φειδωλός και το τσιγγούνης.

Συντάσσοντας ερωτήσεις συμπλήρωσης: Τα SOS, προς αποφυγή αστοχιών...

4. Προσέχουμε να μην παραθέτουμε αυτούσια αποσπάσματα βιβλίου ή σημειώσεων.
5. Ανάλογα με τους διδακτικούς στόχους προσφέρουμε τις απαντήσεις, φροντίζοντας οι πιθανές απαντήσεις να είναι περισσότερες από τα κενά. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όταν το κενό μπορεί να λάβει απαντήσεις διαφορετικής σημασίας.

Π.χ. Η Γη είναι _____ (πλανήτη ή «στρογγυλή»;) Η βαρύτητα είναι η _____ που ασκείται από τη Γη σε κάθε αντικείμενο και το _____ το κέντρο της. ~~(Αυτή η δύναμη)~~ Εξαρτάται από τη(v) _____ του αντικειμένου και τη(v) _____ από την επιφάνεια της Γης. (δύναμη/έλκω προς/απομακρύνω από/ μάζα/απόσταση).

6. Προς αποφυγή σύγχυσης, συνιστάται το κενό να τοποθετείται στο τέλος, ώστε να είναι σαφές το ζητούμενο.

Π.χ. Τα περισσότερα θηλαστικά αναπνέουν οξυγόνο και εκπνέουν διοξείδιο του άνθρακα μέσω της διαδικασίας της _____.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- ◉ Δημητρόπουλος, Ε. (2007). *Εκπαιδευτική Αξιολόγηση, η αξιολόγηση της εκπαίδευσης και του εκπαιδευτικού έργου, Α' μέρος*, Πέμπτη Έκδοση, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα
- ◉ Κασσωτάκης, Μ. (2013). *Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών*, 3^η αναθεωρημένη έκδοση, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα
- ◉ Κασσωτάκης, Μ. (2010). *Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών*, αναθεωρημένη έκδοση, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα
- ◉ Κασσωτάκης, Μ., & Φλουρής, Γ. (2005). *Μάθηση & Διδασκαλία, τόμος Β' Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση της Διδασκαλίας*, Αθήνα
- ◉ Καψάλης, Α., & Χανιωτάκης, Ν. (2015). *Εκπαιδευτική Αξιολόγηση*, β' έκδοση, εκδ. Αφοί Κυριακίδη Α.Ε., Θεσσαλονίκη
- ◉ Κολιάδης, Ε. (2002). *Μέτρηση και αξιολόγηση της επίδοσης για τη διασφάλιση της επιτυχίας*, (Πρόγραμμα: Qual-Impact) Comenius 3.1, Αθήνα
- ◉ Κωνσταντίνου, Χ. (2007). *Η αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή ως παιδαγωγική λογική και σχολική πρακτική*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα
- ◉ Παπαναστασίου, Κ. (2017). *Μέτρηση και Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση*, Λευκωσία
- ◉ Παρασκευόπουλος Ι. (1990) Στατιστική εφαρμοσμένη στις επιστήμες της συμπεριφοράς, Τόμος Α', Περιγραφική Στατιστική
- ◉ Gipps, C., & Stobart, G. (2009). Fairness in assessment, in *Educational Assessment in the 21st Century*, edit. Claire W-S & Cumming J., Springer, pp. 105-118
- ◉ Lambert, D., & Lines, D. (2001). *Understanding Assessment purposes, perceptions, practice*, RoutledgeFalmer, Taylor & Francis e-Library, London
- ◉ WERA (2001). *Ethical standards in testing: test preparation and administration*, M. A. Power (Editor) Professional Publications, Volume 1, (Revised, 2001)